

บทที่ 11

การปฏิบัติภายหลังยื่นคำฟ้องคดีแพ่ง

เมื่อโจทก์นำคำฟ้องยื่นต่อพนักงานรับฟ้อง ขั้นตอนแรกนี้พนักงานรับฟ้องจะตรวจคำฟ้องในเบื้องต้นนี้ก่อนว่าได้ปฏิบัติถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ ถ้าพนักงานรับฟ้องเห็นว่าฟ้องบกพร่องประการใด ก็อาจเตือนให้โจทก์แก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเห็นว่าถูกต้องแล้วก็จะเรียกค่าธรรมเนียมศาลตามกฎหมาย ซึ่งแต่เดิมใช้วิธีออกใบสั่งซื้อแสตมป์ฤชากรเพื่อปิดในฟ้องแล้วเสนอศาล (ผู้พิพากษา) (ดูมาตรา 149 วรรคสองเดิม แต่ปัจจุบันค่าธรรมเนียมศาลนั้นให้ชำระหรือนำมาวางเป็นเงินสดหรือเช็คซึ่งธนาคารรับรอง โดยเจ้าพนักงานศาลออกใบรับให้ (มาตรา 149 วรรคสองปัจจุบัน) ศาลจะเป็นผู้ตรวจคำฟ้องตามหลักเกณฑ์ ป.วิ.แพ่ง มาตรา 18 เมื่อศาลเห็นเป็นประการใดก็จะมีคำสั่งเป็นหนังสือ เช่น เห็นว่าคำฟ้องเขียนฟุ่มเฟือยเกินไปหรือใช้ถ้อยคำกำกวมราวเสียดสีศาล หรือใช้ถ้อยคำหยาบคายที่ไม่สมควร ศาลก็อาจจะมีการสั่งให้แก้ไขแล้วนำมายื่นใหม่ ภายในเวลาที่ศาลกำหนดหรือให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาลหรือเงื่อนไขใด ๆ แล้วแต่ศาลจะสั่ง ถ้าไม่ปฏิบัติตามศาลก็มีอำนาจสั่งไม่รับคำฟ้องคดีนั้น ๆ ได้ แต่ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำฟ้องถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายก็จะสั่งรับฟ้องไว้เพื่อพิจารณาต่อไป

ในทางปฏิบัติคำสั่งของศาลจะสั่งไว้ด้านมุมซ้ายตอนบนของคำฟ้องหน้าแรก อยางใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

“รับฟ้องหมายเรียก”

.....ผู้พิพากษา
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ตัวอย่างที่ 2

“รับประทับฟ้อง ส่งสำเนาให้จำเลย หมายถึง
เรียกจำเลยแก้คดี”

.....ผู้พิพากษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตัวอย่างที่ 3

“รับคำฟ้อง หมายถึงเรียก สำเนาให้จำเลย
หากส่งไม่ได้ให้โจทก์แถลงเพื่อดำเนินการ
ต่อไปภายใน 15 วัน นับแต่วันส่งไม่ได้
มิฉะนั้นถือว่าทิ้งฟ้อง”

.....ผู้พิพากษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตัวอย่างที่ 4

“รับคำฟ้อง หมายถึงส่งสำเนาให้จำเลยโดย
ให้โจทก์นำส่งภายใน 7 วัน ถ้าส่งไม่ได้ให้
โจทก์แถลง เพื่อดำเนินการต่อไปภายใน
กำหนด 15 วัน นับแต่วันส่งไม่ได้ หากไม่
แถลงให้ถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้อง”

.....ผู้พิพากษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ก) หน้าที่ของโจทก์ภายหลังจากศาลสั่งรับฟ้อง

เมื่อศาลสั่งรับฟ้องแล้ว ศาลต้องออกหมายเรียกจำเลยให้มาแก้คดีพร้อมทั้งส่ง
สำเนาคำฟ้องให้จำเลยด้วย ในบางคดีอาจจะมีจำเลยหลายคน เพราะฉะนั้นต้องส่งสำเนาให้
จำเลยทุกคน สำเนานี้โจทก์ต้องทำส่งศาลพร้อมฟ้องให้ครบจำนวนจำเลย โจทก์มีหน้าที่ต้องมา
ร้องขอต่อเจ้าพนักงานศาลเพื่อให้เจ้าพนักงานไปส่งหมายนั้นให้จำเลย ภายใน 7 วัน นับแต่วัน
ยื่นฟ้องไว้ หลักเกณฑ์นี้ ป.วิ.แพ่ง กำหนดไว้ให้โจทก์ปฏิบัติในมาตรา 173 หากมีเหตุขัดข้อง
ประการใดต้องแจ้งให้ศาลทราบ หากโจทก์เพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามที่กล่าวมานี้ ศาลจะถือว่าโจทก์
ทิ้งฟ้อง ศาลมีอำนาจที่จะจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 174 และ 132)

ในทางปฏิบัติ แต่เดิมก่อนแก้ไขมาตรา 70 กฎหมายกำหนดให้ตัวโจทก์มีหน้าที่จัด
การนำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้อง แต่ในทางปฏิบัติจริง ๆ ตัวโจทก์มักจะไม่ไปนำหมายด้วย

ตนเอง แต่ทนายความของโจทก์จะเป็นผู้ดำเนินการแทนทั้งสิ้น ทั้งนี้โดยการติดต่อดินหมาย เจ้าพนักงานเดินหมายศาลกำหนดวันไปนำหมายฯ การไปส่งหมายฯ ของศาลนี้ พนักงานศาล มิได้ทำให้เปล่า ๆ แต่โจทก์จะต้องเสียค่าป่วยการเดินหมายและค่าพาหนะตามระเบียบเป็นการ ล่วงหน้าด้วย แต่ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.แพ่ง มาตรา 70 วรรคสอง โดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิ.แพ่ง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2527 มาตรา 5 ในสาระสำคัญว่าให้โจทก์เสียค่า ธรรมเนียมในการส่งหมาย ส่วนการนำส่งนั้นโจทก์จะนำส่งหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่ศาลจะสั่งให้ โจทก์นำส่ง...แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติได้มีบันทึกจากท่านอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง (ศาสตราจารย์จรัส เขมะจารุ) ลงวันที่ 5 ตุลาคม 2527 แจ้งให้ผู้พิพากษาทุกคนถือปฏิบัติใน เรื่องการส่งรับฟ้องว่า “เนื่องจากได้มีการแก้ไขมาตรา 70 ให้โจทก์เสียค่าธรรมเนียมในการ ส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องโดยไม่ต้องนำส่ง เว้นแต่ศาลจะสั่ง ซึ่งได้ปรึกษากันกับรอง- อธิบดีฯ ทั้ง 3 ท่านแล้วเห็นฟ้องต้องกันว่า ถ้าไม่กำหนดให้โจทก์นำส่งหมายเรียกสำเนาฟ้อง เมื่อเจ้าพนักงานผู้ส่งหมายรายงานว่าส่งหมายไม่ได้ ศาลจะต้องมีหมายแจ้งให้โจทก์ทราบเพื่อ มาแถลงอีก ซึ่งจะทำให้คดีต้องล่าช้าออกไป จึงเห็นสมควรกำหนดเป็นทางปฏิบัติของศาลแพ่งว่า ให้เป็นหน้าที่ของโจทก์ที่จะต้องนำส่งทุกคดี เพื่อโจทก์จะได้ทราบว่าส่งหมายเรียกได้หรือไม่

ในการนี้เห็นสมควร ขอให้ท่านผู้พิพากษาเดิมข้อความในตราขังรับฟ้อง จากเดิมที่ว่า “รับคำฟ้อง หมายส่งสำเนาให้จำเลย ฯลฯ” เป็นว่า “รับคำฟ้องหมายส่งสำเนาให้จำเลย โดย ให้โจทก์นำส่งภายใน 7 วัน ฯลฯ” ส่วนข้อความตอนต่อไปที่ว่า “ถ้าส่งไม่ได้ให้แถลงใน 15 วัน...” นั้นเห็นสมควรคงไว้ตามเดิมอีกสักกระยะหนึ่งก่อน (เพราะถ้าจะแก้ระยะเวลาให้สั้นลงอาจมี ปัญหาเกี่ยวกับโจทก์มากในระยะแรก ๆ นี้)”

โดยสรุปเบื้องต้นนี้ โจทก์มีหน้าที่นำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้อง และจะต้องจ่าย ค่าป่วยการเดินหมายและค่าพาหนะแก่พนักงานส่งหมายตามระเบียบด้วย

ข) อัตราค่าธรรมเนียมในการส่งหมาย

ค่าป่วยการพนักงานศาลในการส่งหมาย ปราบกฏอยู่ในกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2502) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช 2477 ได้กำหนดค่าธรรมเนียมในการส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดไว้ดังนี้

“ข้อ 5 ผู้ขอให้ส่งคำคู่ความหรือเอกสารอื่นใดต้องเสียค่าป่วยการและค่าพาหนะ ให้แก่เจ้าพนักงานในการนี้ในอัตราดังต่อไปนี้

(1) ค่าป่วยการในอัตราอย่างต่ำห้าบาท อย่างสูงไม่เกินยี่สิบบาทต่อวันตามราย คดี เว้นแต่ในที่เกิดการหรือมีพฤติการณ์พิเศษ ต้องเสียในอัตราอย่างสูงไม่เกินยี่สิบบาท ถ้าเป็น ที่เปลี่ยวจำเป็นต้องไปด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ก็ต้องเสียให้เป็นรายคนไป

(2) คำพาหนะเดินทางตามที่เจ้าพนักงานต้องจ่ายจริง

ค) การทิ้งฟ้อง

ตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วว่าศาลอาจจะมีคำสั่งให้โจทก์มีหน้าที่นำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้แก่จำเลย เมื่อเป็นดังนี้โจทก์ต้องถือปฏิบัติตาม ในการนำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องนั้น ตัวโจทก์จะไปนำหมายด้วยตนเองหรือจะมอบหมายให้ผู้แทนไปดำเนินการแทนก็ย่อมทำได้ หากโจทก์เพิกเฉยจนล่วงเลยระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแล้ว กฎหมายถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้องอันจะเป็นเหตุให้ศาลจำหน่ายคดีออกจากสารบบความโดยไม่จำต้องวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นเรื่องที่ฟ้องนั้น

ด้วยเหตุนี้นักศึกษาที่สนใจจะประกอบวิชาชีพทนายความในอนาคต พึงใส่ใจในเรื่องนี้ให้ดี และถือเป็นเรื่องสำคัญต่อชื่อเสียงเกียรติคุณ (good-will) และทางทำมาหาได้ในอนาคต ในวิชาชีพทนายความ การถูกศาลจำหน่ายคดีเพราะหลงลืมไม่ไปนำส่งหมายเปรียบเสมือนนักมวยแค่เริ่มไหว้ครูไม่ทันชกก็แพ้เสียแล้ว ทำให้ลูกความไม่เชื่อถือในความเป็นผู้เอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จริงอยู่แม้ว่าคดีที่ถูกศาลจำหน่ายออกจากสารบบความโดยการทิ้งฟ้องอาจยังคงฟ้องใหม่ได้ภายในอายุความก็ตาม (มาตรา 176) แต่ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเริ่มคดีใหม่ ซึ่งก็ได้ชื่อว่าไม่รักษาผลประโยชน์ของลูกความแล้ว และถ้าหากเป็นคดีที่ใกล้จะหมดอายุความ ในขณะที่ยื่นฟ้องครั้งแรกแล้ว ถูกจำหน่ายคดีอายุความครั้งแรกไม่สะดวกหยุดลงเป็นผลให้คดีขาดอายุความแล้วฟ้องใหม่ไม่ได้ ย่อมเป็นความเสียหายอย่างยิ่ง ซึ่งผู้ปฏิบัติหน้าที่พึงสำนึกและอย่าให้บกพร่องในเรื่องเช่นนี้ได้ เพื่อเป็นการเตือนสติให้ระลึกว่าในกรณีต่อไปนี้กฎหมายให้ถือว่าโจทก์ได้ทิ้งฟ้อง (มาตรา 174) คือ

(1) ภายหลังจากที่โจทก์ได้เสนอคำฟ้องแล้ว โจทก์เพิกเฉยไม่ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายเรียกให้แก่คดีแก่จำเลย และไม่แจ้งให้ศาลทราบเหตุแห่งการเพิกเฉย เช่นว่านั้น ภายในกำหนด 7 วัน นับแต่วันยื่นคำฟ้อง หรือ

(2) โจทก์เพิกเฉย ไม่ดำเนินคดีภายในเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดไว้เพื่อการนั้น โดยได้ส่งคำสั่งให้แก่โจทก์โดยชอบแล้ว ตัวอย่างเช่น ศาลสั่งรับคำฟ้องของโจทก์ตามตัวอย่างที่ 3 หรือ 4 โดยให้นำส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแก่จำเลย หากส่งไม่ได้ให้โจทก์แถลงเพื่อดำเนินการต่อไปภายใน 15 วันนับแต่วันส่งไม่ได้ มิฉะนั้น ถือว่าทิ้งฟ้อง โจทก์ไปนำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องแต่ส่งไม่ได้แล้วก็เฉยเสียไม่ดำเนินการอย่างใดเลย จนล่วงเลยเวลาที่ศาลกำหนด ดังนี้ เป็นต้น

ข) หลักเกณฑ์การส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้อง

การนำส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้อง ถ้าศาลกำหนดให้เป็นหน้าที่ของโจทก์ นักศึกษาควรจะได้รู้หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าว ดังนี้

- (1) ให้ส่งในเวลากลางวันระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก
- (2) ให้ส่ง ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำกรงงานของคู่ความ (ข้อ 1, 2 หลักมาตรา 74)
- (3) ถ้าไม่พบตัวคู่ความ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำกรงงานของคู่ความ ถ้าได้ส่งแก่บุคคลใด ๆ ที่มีอายุเกิน 20 ปี ซึ่งอยู่หรือทำงานในบ้านเรือนหรือที่สำนักทำกรงงานที่ปรากฏว่าเป็นของคู่ความนั้น ถือว่าเป็นการส่งโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว (หลักกฎหมายมาตรา 76)
- (4) การส่งนอกภูมิลำเนาหรือสำนักทำกรงงานของคู่ความนั้น จะถือว่าเป็นการส่งถูกต้องตามกฎหมายเมื่อคู่ความฝ่ายนั้นยอมรับหรือการส่งได้กระทำในศาล (หลักมาตรา 77)
- (5) กรณีจำเลยปฏิเสธไม่ยอมรับหมายฯ โดยปราศจากเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย เจ้าพนักงานเดินหมายขอที่จะขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีอำนาจหรือตำรวจไปด้วยเพื่อเป็นพยาน และถ้าคู่ความหรือจำเลยยังคงปฏิเสธไม่ยอมรับอยู่อีกก็ให้วางหมายเรียกและสำเนาฟ้องไว้ ณ ที่นั้น เมื่อได้ทำดังนี้แล้ว กฎหมายถือว่าการส่งหมายนั้นถูกต้อง (หลักมาตรา 78)
- (6) ถ้าการส่งหมายไม่สามารถจะทำได้ดังที่ได้กล่าวมา ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยวิธีอื่นแทนได้ คือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน หรือปิดหมายฯ ไว้ในที่เห็นได้ง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำกรงงานของคู่ความ หรือมอบหมายฯ ไว้แก่เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองในท้องถิ่น หรือตำรวจ แล้วปิดประกาศแสดงการที่ได้มอบหมายดังกล่าวนี้ หรือลงโฆษณาหรือทำวิธีอื่นใดตามที่ศาลเห็นสมควร (หลักมาตรา 79)

ข้อเสนอแนะ

(1) โดยเหตุที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้โจทก์มีหน้าที่ต้องนำส่งหมายฯ แต่ถ้าศาลสั่งให้โจทก์ไปนำส่ง ผู้เขียนใคร่ขอเสนอแนะว่า ทนายโจทก์ก็ควรไปนำเจ้าพนักงานศาลไปส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องด้วยตนเอง เว้นแต่ไม่รู้จักตัวจำเลยก็ควรแจ้งให้ตัวความหรือผู้แทนตัวความไปด้วย เท่าที่ได้พบเห็นในทางปฏิบัติฝ่ายโจทก์จะไม่ใคร่ไปนำหมายฯ เป็นส่วนใหญ่ คงปล่อยให้พนักงานเดินหมายไปส่งตามลำพังโดยเพียงแต่เซ็นชื่อไว้ที่ใบรับหมาย กรณีเช่นนี้เป็นปัญหาทำให้เกิดการล่าช้าที่จะติดตามมาในการพิจารณาคดี เพราะการไปส่งแล้วไม่พบตัวจำเลยหรือไม่มีผู้โดยยอมรับหมายไว้แทน หรือสอบถามได้ความว่าจำเลยได้ย้ายไปจากที่ปรากฏในหมายนานแล้ว เหล่านี้เป็นต้น หรือบางกรณีพบตัวจำเลยจริง ๆ แต่จำเลยปฏิเสธว่าไม่ใช่ชื่อจำเลย พนักงานเดินหมายไม่รู้จักก็ส่งให้ไม่ได้ ช้ำร้ายไปกว่านั้นผู้เขียนได้รับฟังมาว่าพนักงานเดินหมายบางท่านรายงานการส่งหมายไม่พบตัวจำเลยและไม่มีผู้โดยยอมรับหมายไว้แทนจำเลย

ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้ไปส่งเลยก็มี ซึ่งเข้าใจว่าคงพอมิคุ้มอยู่บ้าง กรณีเช่นนี้ทำให้ฝ่ายโจทก์ต้องเสียเวลามาแถลงยืนยันที่อยู่ของจำเลยต่อศาลและขอศาลส่งหมายอีกครั้งหนึ่ง ถ้าไม่พบตัวจำเลยหรือไม่มีผู้ได้รับหมายฯ แทน ขอให้ศาลสั่งปิดหมายฯ อันเป็นเหตุให้ต้องเสียค่าป่วยการเดินหมายและค่าพาหนะซ้ำอีก นอกจากนั้นบางรายไปพบตัวจำเลยจริง ๆ แต่ปรากฏว่าในรายงานการส่งหมายกลับปรากฏว่าไม่พบตัวจำเลยหรือหาสถานที่ทำการงานของจำเลยไม่พบ ทั้ง ๆ ที่สถานที่ทำการงานของจำเลยออกจะใหญ่โตเป็นตึกขนาดใหญ่เห็นได้แต่ไกล ไม่ทราบว่าเป็นเพราะอะไร หรือมีอะไรบางอย่างบดบังสายตาพนักงานส่งหมายทำให้มองไม่เห็นได้ ทั้ง ๆ ที่ได้ยืนอยู่หน้าสำนักงานของจำเลยแล้ว ซึ่งนับว่าเป็นเทคนิคของจำเลยโดยแท้

ด้วยเหตุที่ทนายความจำต้องรักษาผลประโยชน์ของลูกความนี้เอง มิพึงละเลยในเรื่องนี้ อย่าเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย ซึ่งอาจเป็นผลต่อจิตใจของผู้ใช้บริการได้

ง) การส่งหมายไม่ได้

งานปฏิบัติโดยปกตินั้นเมื่อทนายโจทก์ไปนำส่งหมาย การส่งได้หรือไม่ได้ย่อมเป็นข้อเท็จจริงที่รู้ได้ทันที เว้นแต่กรณีไม่ไปนำส่งหมายแต่ปล่อยให้พนักงานเดินหมายไปส่งหมายโดยลำพัง ในกรณีเช่นนี้ทนายโจทก์ควรได้ติดต่อขอทราบผลการส่งหมายนั้นว่า ส่งได้หรือไม่ได้ ซึ่งจะทราบได้จากรายงานการเดินหมาย ซึ่งพนักงานเดินหมายได้รายงานต่อศาล ในกรณีที่ส่งหมายได้ย่อมไม่มีปัญหา คดีก็จะดำเนินไปตามขั้นตอนของกระบวนการพิจารณา ที่จะปัญหา ก็คือ การส่งไม่ได้ การส่งหมายให้แก่จำเลยไม่ได้ในทางปฏิบัติเท่าที่ปรากฏในศาลพอจะแยกสาเหตุเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

ก) ส่งไม่ได้เนื่องจากไม่พบตัวจำเลยและคนในบ้านของจำเลยไม่ยอมรับหมายแทนประการหนึ่ง

ข) ส่งไม่ได้ เนื่องจากพนักงานเดินหมายรายงานว่าจำเลยไม่มีภูมิลำเนาตามที่ระบุในฟ้อง หรือย้ายไปจากภูมิลำเนานั้นแล้ว อีกประการหนึ่ง

ในกรณีส่งหมายไม่ได้ตามสาเหตุข้อ (ก) ในกรณีนี้ทนายโจทก์ต้องรีบทำคำแถลงยืนยันต่อศาล ขอให้ศาลมีคำสั่งให้ส่งหมายให้แก่จำเลยอีกครั้งหนึ่ง และในคำแถลงนั้นควรจะได้ขอให้ศาลสั่งปิดหมายฯ ไว้ ณ ที่อยู่ของจำเลยรวมไปด้วย ในกรณีไม่พบตัวจำเลยหรือไม่มีผู้โดยยอมรับหมายไว้แทน เมื่อศาลอนุญาตตามคำแถลงแล้ว ทนายโจทก์จะต้องติดต่อขอหมายและเสียค่าธรรมเนียมในการเดินหมายอีก แต่ครั้งหลังนี้จะต้องเสียเพิ่มมากกว่าครั้งแรกเล็กน้อย เนื่องจากการปิดหมายนี้จะต้องมีพยานซึ่งเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจท้องที่ที่อยู่ใกล้เคียงบ้านเรือนจำเลยไปเป็นพยานในการปิดหมาย โจทก์จึงต้องจ่ายค่าป่วยการให้พยานด้วย

ในการปิดหมายนี้ ทนายโจทก์จะต้องติดตามตรวจดูว่าครบกำหนดที่จำเลยจะต้องยื่นคำให้การต่อสู้คดีตามมาตรา 177 แล้วหรือยัง ซึ่งในกรณีปกติที่ไม่มีการปิดหมายจำเลยจะต้องยื่นคำให้การภายใน 8 วัน นับแต่วันรับหมาย แต่ในกรณีส่งหมายโดยวิธีปิดหมาย กฎหมายให้มีผลใช้ได้เมื่อกำหนดเวลา 15 วัน ได้ล่วงพ้นไปแล้ว (มาตรา 79) ดังนั้น การปิดหมายทำให้จำเลยได้ประโยชน์จากหมายจะมีผลเป็นเวลา 15 วันนับแต่วันปิดหมาย ประกอบกับจำเลยมีเวลาจะยื่นคำให้การอีก 8 วัน นับแต่ครบ 15 วันบริบูรณ์แล้ว ทำให้จำเลยมีเวลาหาเงินทองมาชดใช้โจทก์หรือเตรียมแนวทางต่อสู้คดีได้ถึง 23 วัน (15 วัน + 8 วัน = 23 วัน) รายละเอียดในการยื่นคำให้การ ให้นักศึกษาทบทวนจากบทที่ 9 ตอนที่ 2 ซึ่งได้ศึกษามาแล้ว

ในชั้นนี้ทนายโจทก์ควรได้สอดส่องติดตามว่าพ้นกำหนด 15 วัน และจำเลยได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีตามกฎหมายภายใน 8 วัน หรือไม่ ถ้าจำเลยเฉยเสีย จนล่วงพ้น 23 วันบริบูรณ์แล้ว จึงจะถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ (มาตรา 197) ซึ่งโจทก์จะต้องร้องขอต่อศาลขอให้มีการสั่งว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ เพื่อจะได้นัดสืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียวตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งจะทำให้โจทก์ได้ประโยชน์ที่ไม่ควรปล่อยให้หลุดมือไป ทั้งนี้โจทก์จะต้องมีคำขอต่อศาลภายในกำหนด 15 วัน นับแต่ระยะเวลาที่กำหนดให้จำเลยยื่นคำให้การได้สิ้นสุดลง ถ้าหากโจทก์ไม่ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเช่นนั้นจนล่วงเลยเวลาที่กฎหมายกำหนด กฎหมายบังคับให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้นออกเสียจากสารบบความ (มาตรา 198)

หวนกลับมาพิจารณาในเรื่องการขอให้ศาลมีคำสั่งปิดหมาย มีข้อที่นักศึกษาพึงสังเกตอยู่ 2 ประการ ว่าการจะขอศาลปิดหมายได้นั้นต้องอยู่ในกรอบต่อไปนี้ด้วย กล่าวคือ

(1) โจทก์ต้องแน่ใจว่าจำเลยมีภูมิลำเนาตามที่ปรากฏในฟ้องจริง ๆ เพราะถ้าหากปรากฏว่าจำเลยมีหลักฐานแสดงได้ว่าไม่มีภูมิลำเนา ณ ถิ่นที่ปิดหมาย การปิดหมายก็ไร้ผลมีค่าเท่ากับไม่มีการส่งหมายฯ

(2) การขอปิดหมาย จะขอปิดได้ ณ บ้านเรือนของจำเลยที่ระบุถึงถิ่นที่อยู่ปรากฏในฟ้องเท่านั้น ถ้าหากระบุถิ่นที่อยู่ของจำเลยเป็นสถานที่ทำงานที่เป็นสถานที่ราชการแล้ว ศาลอาจไม่ยอมสั่งให้ปิดหมายไว้ ณ ที่ทำการของรัฐบาลได้

ในกรณีส่งหมายไม่ได้ตามสาเหตุข้อ (ข)

การส่งหมายไม่ได้เนื่องจากสาเหตุตามข้อ (ข) นี้ ดังได้กล่าวมาแล้วว่าจำเลยได้ย้ายภูมิลำเนาไปแล้ว แต่ถ้าหากข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยยังคงอยู่ในบ้านเรือนตามฟ้องจริง แต่ที่อ้างเช่นนั้นเพื่อประวิงคดีหรือรู้มาก่อนแล้วว่าถูกโจทก์ฟ้องจึงมีพฤติการณ์ไม่ยอมรับหมาย โดยให้ญาติพี่น้องอ้างว่าจำเลยย้ายไปแล้ว ไปอยู่ไหนไม่ทราบ บางคดีพบตัวจำเลยจริง ๆ จำเลยอ้างเช่นว่านี้ พนักงานส่งหมายไม่รู้จักตัวจำเลย ทั้งโจทก์ไม่ไปนำส่งหมายด้วย

ก็เป็นเหตุให้พนักงานส่งหมายเชื่อโดยสุจริตใจทำให้ส่งหมายไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้นายโจทก์ต้องรีบทำคำแถลงยื่นต่อศาลพร้อมส่งหลักฐานแสดงภูมิลำเนาของจำเลยซึ่งได้แก่สำเนาทะเบียนบ้านซึ่งเจ้าหน้าที่ทะเบียนสำมะโนครัวรับรองถูกต้องแล้ว ขอปิดหมายตามลำดับหรือขอให้ศาลส่งหมายทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ซึ่งทางปฏิบัติก็เช่นเดียวกับการปิดหมาย คือมีอายุเมื่อครบ 15 วัน นับแต่วันที่จำเลยได้รับรวมกับระยะเวลาในการยื่นคำให้การอีก 8 วัน รวมเป็น 23 วัน (มาตรา 79)

แต่อย่างไรก็ตาม หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยย้ายจากภูมิลำเนาเดิมแล้วจริง ๆ โดยโจทก์ไม่ทราบจำเลยไปอยู่ ณ ที่แห่งใด ในทางปฏิบัติก็ใช้วิธีประกาศโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์กำหนดให้จำเลยยื่นคำให้การแก้คดีและกำหนดวันนัดพิจารณาคดีด้วย

ในทางปฏิบัติคำแถลงขอส่งหมายและปิดหมาย หรือขอให้ศาลประกาศโฆษณาทางหน้าหนังสือพิมพ์ใช้แบบพิมพ์ของศาล คือแบบคำร้อง (7) โดยขีดฆ่าคำว่า “ร้อง” เปลี่ยนเป็น “แถลง” ดังนี้

ตัวอย่าง
คำแถลงขอปิดหมาย

(๗)

คำแถลง

คดีหมายเลขดำที่ _____ /๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____ /๒๕____

ศาล _____ แห่ง

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕____

ความ _____ แห่ง

ระหว่าง

นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์

นายบุญรอด ปลอดภัย _____ จำเลย

ข้าพเจ้า นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์

เชื้อชาติ _____ ไทย สัญชาติ _____ ไทย อาชีพ _____ ค้าขาย

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.๒๕____ อายุ _____ 32 ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

ถนน _____ เพชรเกษม ตรอกหรือซอย _____ ใกล้เคียง _____

ตำบล/แขวง _____ บางแค อำเภอ/เขต _____ ภาษีเจริญ จังหวัด _____ กรุงเทพฯ

ขอยื่นคำแถลงมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ตามรายงานเจ้าหน้าที่ส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้จำเลยไม่ได้ รายละเอียดดังปรากฏตามรายงานเจ้าหน้าที่แล้วนั้น โจทก์ขอยืนยันว่าจำเลยมีหลักฐานที่อยู่ตั้ง
ปรากฏตามฟ้องแน่นอน ทั้งทราบล่วงหน้าด้วยว่าจะถูกโจทก์ฟ้องจึงพยายามหลบหลีกการรับ
หมาย เป็นการประวิงเวลาให้ล่าช้า โจทก์จึงกราบเรียนมาขอศาลได้โปรดมีคำสั่งให้เจ้าพนักงาน
ส่งหมายแก่จำเลยอีกครั้งหนึ่ง หากไม่พบตัวจำเลยและไม่มีผู้ได้รับหมาย ขอให้ปิดหมายไว้

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอตีว่าทราบแล้ว.

ผู้แถลง

ณ บ้านเรือนจำเลยต่อไปด้วย ขอได้โปรดกรุณาอนุญาต

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ	ผู้แถลง
คำแถลงฉบับนี้ข้าพเจ้า (ใส่ชื่อ)	ทนายโจทก์ เป็นผู้เรียงและพิมพ์
ลงชื่อ	ผู้เรียงและพิมพ์

ตัวอย่าง

คำแถลงขอเปิดประกาศหนังสือพิมพ์ในกรณีไม่ทราบที่อยู่ของจำเลย

(๗)

คำแถลง

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕____

ศาล _____ แห่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง

{ นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์
นายบุญรอด ปลอดภัย _____ จำเลย

ข้าพเจ้า _____ นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์

เชื้อชาติ _____ ไทย สัญชาติ _____ ไทย อาชีพ _____ ค้าขาย

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.๒๕ _____ อายุ _____ 32 ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

ถนน _____ เพชรเกษม _____ ตรอกหรือซอย _____ ใกล้เคียง _____

ตำบล/แขวง _____ บางแค อำเภอ/เขต _____ ภาษีเจริญ จังหวัด _____ กรุงเทพฯ

ขอยื่นคำแถลงมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ การส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยโดยวิธีธรรมดาไม่อาจ

ทำได้ เพราะจำเลยอพยพจากภูมิลำเนาเดิมตามฟ้องไปก่อนฟ้องคดีนี้ ไม่ทราบว่าจะอยู่ ณ ที่แห่งใด
ในประเทศไทย โจทก์จึงขอความกรุณาศาลได้โปรดมีคำสั่งให้ประกาศโฆษณาคำฟ้องหมายเรียก
กำหนดวันให้จำเลยยื่นคำให้การและวันนัดสืบพยานโจทก์ในหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่ทั่วประเทศ
แทนการส่งหมายโดยวิธีธรรมดาเพื่อให้จำเลยทราบมีกำหนด.....วัน ขอศาลได้โปรด

หมายเหตุ. ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอถือว่าทราบแล้ว.

ผู้แถลง

อนญาต

ควรมีควรรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ

ลายเซ็นชื่อ

ผู้แถลง

ตำแหน่งฉบับนี้ข้าพเจ้า.....นายเอกทกเป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ

ลายเซ็นชื่อ

ผู้เรียงและพิมพ์

ตัวอย่าง

คำแถลง ขอให้ศาลส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องไปให้จำเลย

ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตอำนาจศาล

(๗)

คำแถลง

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕____

ศาล _____

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____

ความ _____

ระหว่าง

{ นายมลาย ทรัพย์สุญ _____ โจทก์

{ นายปลอด ยอดภัย ที่ 1 นายใส เบี้ยวเงินตรา ที่ 2 _____ จำเลย

ข้าพเจ้า นายมลาย ทรัพย์สุญ _____ โจทก์

เชื้อชาติ _____ ไทย _____ สัญชาติ _____ ไทย _____ อาชีพ _____ ค้าขาย _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.๒๕ _____ อายุ _____ 35 _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____ 1 _____

ถนน _____ รามคำแหง _____ ตรอกหรือซอย _____ 2 _____ ใกล้เคียง _____ มหาวิทยาลัยรามคำแหง _____

ตำบล/แขวง _____ หัวหมาก _____ อำเภอ/เขต _____ บางกะปิ _____ จังหวัด _____ กรุงเทพฯ _____

ขอยื่นคำแถลงมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ศาลประทับรับฟ้องแล้ว เนื่องจากจำเลยที่ 2 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดเชียงใหม่ โจทก์จึงขอความกรุณาศาลส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องไปให้ศาลจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้พนักงานศาลส่งหมายเรียกและสำเนาฟ้องให้แก่จำเลยตามตำบลที่อยู่ตามฟ้อง โดยโจทก์ไม่นำส่งเอง

อนึ่ง เพื่อเป็นการสะดวกไม่ล่าช้าแก่การพิจารณาคดี ถ้าหากไม่พบตัวจำเลยหรือ

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอตีว่าทราบแล้ว.

ผู้แถลง

ไม่มีผู้รับหมายไว้แทน ขอศาลได้โปรดมีคำสั่งปิดหมายเรียกและสำเนาฟ้องไว้ ณ ที่อยู่ของ
จำเลยแทนการส่งหมายโดยวิธีธรรมดาด้วย โจทก์ได้แนบเช็คไปรษณีย์จำนวน 200 บาทเป็น
ค่าพาหนะป่วยการเดินทางแล้ว ขอศาลได้โปรดกรุณาอนุญาต.

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ (ลายเซ็นชื่อ) ผู้แถลง

คำแถลงฉบับนี้ข้าพเจ้า (ใส่ชื่อ)นายโจทก์เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ (ลายเซ็นชื่อ) ผู้เรียงและพิมพ์

จ) การแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

เมื่อโจทก์ได้ยื่นฟ้องไปแล้วก่อนที่การพิจารณาจะเริ่มขึ้น อาจจะมีกรณีที่โจทก์ตรวจพบความบกพร่องหลงลืมในการเรียบเรียงฟ้อง โจทก์อาจแก้ไขหรือเพิ่มเติมคำฟ้องนั้นได้ ดังที่ ป.วิ.แพ่ง มาตรา 179 บัญญัติไว้ดังนี้

“โจทก์หรือจำเลยจะแก้ไขข้อหา ข้อต่อสู้ ข้ออ้าง หรือข้อเถียงอันกล่าวไว้ในคำฟ้อง หรือคำให้การที่เสนอต่อศาลแต่แรกก็ได้

การแก้ไขนั้น โดยเฉพาะอาจเป็นการแก้ไขในข้อต่อไปนี้

(1) เพิ่มหรือลดจำนวนทุนทรัพย์ หรือราคาทรัพย์สินที่พิพาทในฟ้องเดิม หรือ
(2) สละข้อหาในฟ้องเดิมเสียบางข้อ หรือเพิ่มเติมฟ้องเดิมให้สมบูรณ์โดยวิธีเสนอ คำฟ้องเพิ่มเติม หรือเสนอคำฟ้องเพื่อคุ้มครองสิทธิของตนในระหว่างการพิจารณาหรือเพื่อ บังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง

(3) ฯลฯ

ข้อที่เป็นสาระสำคัญ ในการขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องนี้จะต้องเกี่ยวข้องกับคำฟ้องเดิม พothที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้ากันได้ด้วย ดังที่ วรรคท้ายของมาตรา 179 บัญญัติไว้ความว่า

“แต่ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดเสนอคำฟ้องใดต่อศาล ไม่ว่าโดยวิธีฟ้องเพิ่มเติม หรือ ฟ้องแย้งภายหลังที่ได้ยื่นคำฟ้องเดิมต่อศาลแล้ว เว้นแต่คำฟ้องเดิมและคำฟ้องภายหลังนี้จะเกี่ยว ข้องกันพothที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้”

ฉ) การยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

โจทก์ผู้ประสงค์จะขอแก้ไขเพิ่มเติม ต้องทำคำขอในรูปแบบ “คำร้อง” ยื่นต่อศาล และต้องยื่นก่อนวันชี้สองสถาน หรือก่อนวันสืบพยานครั้งแรก (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 180 และ มาตรา 1(10)) กล่าวคือ ถ้าคดีนั้นศาลได้กำหนดวันชี้สองสถานไว้ การขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง ต้องยื่นขอก่อนวันชี้สองสถาน ถ้าคดีนั้นไม่มีการชี้สองสถานเช่นคดีที่ไม่มีอะไรยุ่งยากและศาล เห็นว่าไม่จำเป็นต้องชี้สองสถานโดยกำหนดนัดสืบพยานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งดังนี้ การขอแก้ไข เพิ่มเติมฟ้องต้องร้องขอก่อนวันเริ่มสืบพยานครั้งแรก (นัย ฎ. 378/2483, 486/2494) ถ้ายื่น ภายหลังจากที่กล่าวมานี้ศาลไม่ยอมให้แก้ไข เว้นแต่ปรากฏว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ช) หลักเกณฑ์ในการเรียบเรียงคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

หลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไม่มีอะไรยุ่งยาก คงเริ่มด้วย

(1) บอกกล่าวหรือบรรยายให้ศาลทราบว่าจะขอแก้ไขนี้ศาลนัดชี้สองสถาน
หรือนัดสืบพยานวัน เดือน ปีใด

(2) ข้อบกพร่องที่จะขอแก้ไขหรือจะขอเพิ่มเติมคำฟ้องข้อใดบ้าง ตรงไหน บรรทัดใด
ข้อความว่าอย่างไร แก้แล้วหรือเพิ่มเติมแล้วจะอ่านได้ความว่าอย่างไร ต้องบรรยายให้ปรากฏ
ด้วยตามข้อเท็จจริงแล้วแต่กรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป

(3) นอกจากข้อที่ขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมแล้ว ขอถือตามคำฟ้องเดิมทุกประการ
แบบพิมพ์ที่ใช้กรอก ใช้แบบพิมพ์ของศาล คือ แบบคำร้อง (7) โดยเติมคำว่า “ขอ
แก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง” ต่อท้ายคำร้อง เมื่อเติมแล้วจะอ่านได้ความว่า “คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง”
ดังตัวอย่างเช่น

(๗)

คำร้อง ขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง

คดีหมายเลขดำที่ _____/๒๕____

คดีหมายเลขแดงที่ _____/๒๕____

ศาล _____ แห่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง

 { นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์

 { นายปลอด รอดภัยพาล _____ จำเลย

 { ข้าพเจ้า นายทรัพย์สิน มหาศาล _____ โจทก์

เชื้อชาติ _____ ไทย _____ สัญชาติ _____ ไทย _____ อาชีพ _____ ค้าขาย _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ.๒๕ _____ อายุ _____ 43 _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____ 42 _____

ถนน _____ เพชรบุรีตัดใหม่ _____ ตรอกหรือซอย _____ ใกล้เคียง _____

ตำบล/แขวง _____ คลองตัน _____ อำเภอ/เขต _____ บางกะปิ _____ จังหวัด _____ กรุงเทพฯ _____

ขอยื่นคำร้องมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ ศาลนัดชี้สองสถานในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2523 เนื่องจากคำฟ้องของ

โจทก์ขาดตกบางประการ โจทก์จึงกราบเรียนต่อศาลขอเพิ่มเติมคำฟ้องในข้อ 3. บรรทัดที่ 4

โดยเติมว่า “โดยไม่เสียค่าตอบแทนและไม่สุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยไม่สุจริต” ลงต่อท้าย

คำว่า “จำเลยรับโอนที่ดินมา” เมื่อแก้ไขแล้วจะอ่านได้ความดังนี้ “ข้อ 3. จำเลยรับโอนที่ดินมาโดย

ไม่เสียค่าตอบแทน และไม่สุจริต และได้จดทะเบียนสิทธิโดยไม่สุจริต”

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอถือว่าทราบแล้ว.

ผู้ร้อง

ข้อ ๒. นอกจากที่ขอเพิ่มเติมนี้แล้ว โจทก์ขอถือตามฟ้องเดิมทุกประการ ขอศาลได้โปรดกรุณาอนุญาต

ควรมีครบแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ	ลายเซ็นชื่อ	ผู้ร้อง
คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องฉบับนี้	ข้าพเจ้า.....(ใส่ชื่อ).....	ทนายโจทก์เป็นผู้เรียงและพิมพ์
ลงชื่อ	ลายเซ็นชื่อ	ผู้เรียงและพิมพ์

ช) การถอนฟ้อง

เมื่อโจทก์ยื่นฟ้องและจำเลยได้รับหมายเรียกและสำเนาฟ้องแล้ว จำเลยจะต้องยื่นคำให้การต่อสู้คดีภายใน 8 วันนับแต่วันรับหมาย แต่โจทก์และจำเลยอาจตกลงกันได้ ในกรณีเช่นนี้ โจทก์อาจถอนคำฟ้องไปจากศาลยอมทำได้ การถอนฟ้องในทางปฏิบัติมีอยู่ 2 ระยะคือ-

- 1) ถอนฟ้องก่อนจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดี
- 2) ถอนฟ้องภายหลังจากจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดีแล้ว

1. ถอนฟ้องก่อนจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดี

การถอนฟ้องในกรณีนี้ต้องทำ “คำบอกกล่าว” เป็นหนังสือยื่นต่อศาลในทางปฏิบัติใช้แบบพิมพ์ของศาล (แบบคำร้อง) โดยขีดฆ่าคำว่า “คำร้อง” เป็น “คำบอกกล่าว”

เมื่อศาลได้รับคำบอกกล่าวขอถอนฟ้องเช่นนี้ ศาลย่อมมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนไปได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องสอบถามจำเลยเนื่องจากในชั้นนี้จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ จำเลยยังไม่ได้เข้ามาในคดี (นัย ฎ. 1651/2500)

2. ถอนฟ้องภายหลังจากจำเลยยื่นคำให้การต่อสู้คดีแล้ว

การถอนฟ้องในกรณีนี้ โจทก์จะต้องทำเป็นคำร้องต่อศาล (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 175) มีข้อสังเกตว่าการถอนฟ้องในกรณีดังกล่าวแตกต่างกับกรณีแรก กล่าวคือในกรณีหลังนี้ศาลจะอนุญาตให้ถอนหรือไม่อนุญาตก็ได้ หรือจะอนุญาตโดยมีเงื่อนไขตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

ในกรณีที่ศาลเห็นสมควรไม่อนุญาต ศาลจะมีคำสั่งไม่อนุญาตไปที่เดียวก็ได้ แต่ถ้าเห็นสมควรอนุญาตให้ถอนฟ้องได้ ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่ง ศาลต้องฟังคำชี้แจงของจำเลยหรือผู้ร้องสอด(ถ้าหากมี)เสียก่อน ในทางปฏิบัติศาลจะส่งสำเนาคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ให้จำเลยและกำหนดวันให้จำเลยส่งคำชี้แจงต่อศาล หรือนัดให้โจทก์จำเลยมาพร้อมกันเพื่อชี้แจงด้วยวาจาต่อหน้าศาล เมื่อได้ฟังคำชี้แจงของจำเลยแล้ว ศาลก็มีอำนาจออกคำสั่งได้

ตัวอย่างขอถอนฟ้องก่อนจำเลยยื่นคำให้การ

(๗)

คำบอกกล่าว

คดีหมายเลขดำที่ ____/๒๕ ____

คดีหมายเลขแดงที่ ____/๒๕ ____

ศาล ____

วันที่ ____ เดือน ____ พุทธศักราช ๒๕ ____

ความ ____

ระหว่าง

_____ โจทก์
_____ จำเลย

ข้าพเจ้า _____

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ ____ เดือน ____ พ.ศ.๒๕ ____ อายุ ____ ปี อยู่บ้านเลขที่ ____

ถนน _____ ตรอกหรือซอย _____ ใกล้เคียง _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

ขอยื่นคำบอกกล่าวมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้ จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำให้การ แต่โจทก์จำเลยตกลงกันได้โดยจำเลยยอม
ชำระหนี้ให้โจทก์ตามฟ้อง โจทก์ไม่ติดใจจะดำเนินคดีกับจำเลยอีกต่อไป จึงขอถอนฟ้องคดีนี้
ขอศาลได้โปรดกรุณานุญาต

ควรมีควมแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ

ผู้บอกกล่าว

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอถือว่าทราบแล้ว.

_____ ผู้บอกกล่าว

คำบอกกล่าวฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....(ใส่ชื่อ).....นายโจทก์เป็นผู้เรียงและพิมพ์

ลงชื่อ

(ลายเซ็น)

ผู้เรียงและพิมพ์

ตัวอย่างขอถอนฟ้องภายหลังจากจำเลยยื่นคำให้การ

(๓)
คำร้อง

คดีหมายเลขคำที่ _____ / ๒๕ _____

คดีหมายเลขแดงที่ _____ / ๒๕ _____

ศาล _____ แห่ง _____

วันที่ _____ เดือน _____ พุทธศักราช ๒๕ _____

ความ _____ แห่ง _____

ระหว่าง

_____ โจทก์
_____ จำเลย

ข้าพเจ้า _____

เชื้อชาติ _____ สัญชาติ _____ อาชีพ _____

เกิดวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. ๒๕ _____ อายุ _____ ปี อยู่บ้านเลขที่ _____

ถนน _____ ตรอกหรือซอย _____ ใกล้เคียง _____

ตำบล/แขวง _____ อำเภอ/เขต _____ จังหวัด _____

ขอยื่นคำร้องมีข้อความที่กล่าวต่อไปนี้

ข้อ ๑. คดีนี้โจทก์ได้ยื่นฟ้องจำเลยและจำเลยได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีแล้วแต่โจทก์และจำเลยตกลงกันได้ โดยจำเลยขอประนีประนอมยอมความโดยได้ชำระหนี้ให้โจทก์เป็นส่วนใหญ่ คงค้างบางส่วนเล็กน้อย โจทก์ไม่ตั้งใจเรียกร้องส่วนที่เหลืออีกต่อไป จึงขอถอนฟ้องคดีนี้เสีย ขอศาลได้โปรดกรุณาอนุญาต

ควรมิควรแล้วแต่จะโปรด

หมายเหตุ ข้าพเจ้ารอฟังคำสั่งอยู่ ถ้าไม่รอฟังว่าทราบแล้ว.

ผู้ร้อง

ลงชื่อ	ผู้ร้อง
คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า.....	นายโจทก์เป็นผู้เรียงและพิมพ์
ลงชื่อ	ผู้เรียงและพิมพ์

ณ) คำสั่งศาล

เมื่อโจทก์ขอถอนฟ้อง ศาลจะต้องมีคำสั่งในเรื่องค่าธรรมเนียมด้วย (ป.วิ.แพ่ง มาตรา 151) โดยศาลมีอำนาจสั่งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลให้แก่โจทก์ได้เฉพาะค่าธรรมเนียมศาล ซึ่งโจทก์ได้เสียไว้ในเวลายื่นคำฟ้องทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ศาลเห็นสมควร
